

Nr B 150

Av herr Gustafsson i Borås m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr B 4, med förslag till ny tulltaxa, m. m.

Som följd av en av Unesco föreslagen konvention förordnades år 1952 om ändrad lydelse av § 5 tulltaxeförordningen av den 4 oktober 1929 innebärande, att tullfrihet må åtnjutas för varor av undervisnings-, vetenskaplig eller kulturell karaktär avsedda för hjälp åt blinda och inkommande till institutioner och organisationer för de blindas välfärd.

De i detta sammanhang aktuella artiklarna kunna hänföras till tre grupper, nämligen:

1) Artiklar speciellt tillverkade för blinda, såsom skrivmaskiner för blindskrift, vissa mätinstrument o. s. v.

2) Artiklar tillverkade för den allmänna marknaden men genom speciella anordningar anpassade för blinda, såsom tryckpressar för framställning av blindskrift, vissa mätinstrument o. s. v.

3) Artiklar tillverkade för den allmänna marknaden men på grund av sin konstruktion väl ägnade för blinda, såsom bandspelare för avlyssnande av talböcker o. s. v.

Till en början medgavs tullfrihet för artiklar av samtliga tre kategorierna, varvid en försäkran från De blindas förening, att varan komme att användas endast för blinda, ansågs till fyllest. Efter hand skärptes emellertid tillämpningen under åberopande av att uttrycket »tydligt avsedda till hjälp åt blinda» motsvarade Unesco-konventionens formulering »specially designed for the blind». Denna nya tolkning av bestämmelsen i tulltaxeförordningen medförde, att tullfrihet i full utsträckning endast kunde medgivas för artiklar tillhörande den tidigare angivna grupp 1. I fråga om artiklar tillhörande grupp 2 kunde tullfrihet medgivas under förutsättning, att den speciella anpassningen av artiklarna för blinda redan gjorts vid importtillfället. Däremot kunde tullfrihet icke medgivas, om anpassningen av något skäl måste göras efter införandet till Sverige. En sådan konsekvens kan uppenbarligen icke överensstämma med stadgandets syfte.

I fråga om artiklar tillhörande grupp 3 kan tullfrihet icke längre medgivas.

Den allmänna tekniska utvecklingen har i allt större utsträckning gjort det möjligt för blinda att använda på den allmänna marknaden förekommande artiklar, ehuru ibland med vissa förändringar. Men även i de fall, då ingen ändring erfordras, är man ofta bunden till en viss för de blinda

speciellt lämpad typ. Man tvingas därför ibland importera en viss artikel, trots att artiklar med samma ändamål finnas inom landet. Exempel på sådana artiklar äro de bandspelare, som användas för avlyssnandet av s. k. talböcker. Dessa bandspelare importeras för närvarande från Norge, men som en följd av en tioprocentig värdetull få blinda i Sverige betala ca 40 kr. mer för sina talboksapparater än blinda i Norge.

Syftet med den tidigare åberopade Unesco-konventionen har varit att underlätta det kulturella arbetet bland de blinda, men det är förklarligt, att man vid utformningen av konventionen icke har kunnat taga hänsyn till varje förekommande situation. Det synes därför rimligt, att vid utfärdandet av stadganden i anslutning till konventionen större hänsyn toges till konventionens syfte än till den exakta ordalydelsen. Kungl. generallullstyrelsen synes dela denna uppfattning. Styrelsen anför nämligen i yttrande över en framställning från De blindas förening bl. a. följande:

— — — Nu har emellertid styrelsen för De blindas förening u. p. a. hos Generallullstyrelsen under hand framställt önskemål om sådan författningsändring, att tullfrihet finge åtnjutas i fråga om artiklar av undervisnings-, vetenskaplig eller kulturell karaktär, även om artiklarna icke vore särskilt utformade såsom hjälpmedel åt blinda, därest De blindas förening avgåve förbindelse, att artiklarna endast skola användas för de blinda. Med hänsyn till den begränsade omfattning, som här ifrågavarande tullfrihet kan få, vill styrelsen för sin del icke motsätta sig en utvidgning i enlighet med De blindas förenings önskemål. Detta skulle kunna tillgodoses genom att ordet »tydligen» utgår ur 3 mom. av förslaget till tfskr.

Som kungl. generallullstyrelsen anför, är frågan av ringa betydelse för statsverket. Däremot innebär den nuvarande tillämpningen av bestämmelsen i tulltaxeförordningen en kännbar ekonomisk belastning för de enskilda blinda och deras organisationer. Icke heller ur principiell synpunkt torde frågan vara av sådan art, att bärande skäl kunna anföras mot en omedelbar lösning.

Under åberopande av vad sålunda anförts föreslå undertecknade,

att riksdagen måtte besluta sådan ändring av tulltaxeförordningens § 5 mom. ö, att ordet »tydligen» utgår. Momentet skulle därigenom erhålla följande lydelse:

— — — »varor av undervisnings-, vetenskaplig eller kulturell karaktär, avsedda för hjälp åt blinda och inkommande till institutioner eller organisationer för de blindas välfärd».

Stockholm den 2 juli 1958

Axel Gustafsson
i Borås

James I. A. Dickson

Anders Pettersson

Harald Hallén